

La moda 'adlib' d'Eivissa lluita per sobreviure

Vint empreses treballen a l'illa en un sector que exporta a una quinzena de països.

Dues imatges de la darrera edició de la Passarel·la Adlib, un certamen que mostra la decadència creativa d'aquesta moda malgrat l'acceptació que continua tenint entre els compradors.

La moda *adlib* va ser creada en la dècada dels anys setanta per la carismàtica Smilja Mikhaïlovitx, una influent i també controvertida sèrbia que va ser l'*anima mater* d'aquesta activitat fins la seua mort, ara fa deu anys. Adlib és una paraula que procedeix de l'expressió llatina *ad libitum*, és a dir, "al teu aire", i denomina un estil de moda informal, que evoca la llibertat eivissenca i el contacte amb la natura. El cotó, gases vaporoses, teles blanques i lleugeres, amb encaixos i un aire entre *naïf* i camperol defineixen aquesta moda, que va ser el com-

plement perfecte de la imatge turística pitiüsa des del seu naixement. Ara, trenta anys després, *adlib* lluita per evitar la seua desaparició i, tot i que ja no és el que havia estat en el seu moment d'esplendor, conserva un important nucli de creadors i de compradors.

Ara com ara aquesta indústria té oficialment censats vint dissenyadors que confeccionen els models en els seus propis tallers. Aquests creadors compten amb un nombre indeterminat de treballadors (entre tres i deu modistos i cosidores, de mitjana) que no sempre figu-

ren en la Seguretat Social, sinó que freqüentment són dones eivissenques que viuen al camp i en els moments lliures es dediquen a cosir per a aquestes empreses. Aquest ha estat, de fet, el sistema tradicional d'*adlib* des de la seua creació. La informalitat laboral que caracteritza aquest sector sembla imitar la informalitat de les peces que confecciona.

Els models *adlib* no solament es venen a Eivissa i Formentera, sinó que s'exporten també a Espanya i a una quinzena més de països, entre els quals hi figuren els Estats Units, Austràlia, la Gran Bretanya, l'estat francès, Portugal, Bèlgica i fins i tot el Líban. En èpoques passades, les creacions eivissenques arribaren també a Japó i altres països de l'Orient Llunyà.

No hi ha xifres sobre el volum de negoci que representa *adlib*, però és evident que sempre ha estat una indústria modesta, en comparació almenys amb el turisme o la construcció. Probablement, segons fonts del sector, no passen d'uns pocs centenars les famílies il·lenques que reben ingressos d'*adlib*.

De fet, la moda pitiüsa necessita el suport constant de les administracions locals per poder garantir la continuïtat. Almenys, és el cas de la Passarel·la Adlib, que té lloc tots els estius i és l'acte principal d'aquesta indústria. La Passarel·la Adlib ha rebut aquest mes de juny l'aportació de 217.000 euros per part del Consell Insular i del Govern balear, i ha donat a conèixer les darreres creacions dels seus dissenyadors, entre els quals abunden els professionals peninsulars i estrangers que des de fa dècades viuen a l'illa, a la qual arribaren atrets per la màgia i l'aureola hippy dels anys setanta.

L'encarregada del Consell de coordinar la Passarel·la Adlib, Susanna Cardona, igual com el conseller insular d'Indústria, Diego Guasch, afirmen que la moda d'Eivissa continua creixent, pel que fa al nombre de dissenyadors. De fet, enguany s'han registrat tres noves empreses en el cens oficial del Consell Insular, que dirigeix el Patronat de la Moda d'Eivissa. Els vint tallers actualment existents són més que els que hi havia en el moment de màxim esplendor d'*adlib*, fa vint-i-cinc o trenta anys,

quan Smilja Mikhailovitz era la mestra de cerimònies de tot l'entorn de famosos de la *jet set* que estava associat a la Passarel·la Adlib. Aleshores, les desfilades estivals eren un esdeveniment social de primer ordre, amb la presència de destacades personalitats polítiques de l'estat (sobretot de la dreta), periodistes famosos i personatges habituals de la premsa del cor. Això feia que Eivissa sortís als mitjans de comunicació estatals com a destinació turística de *glamour*, tot i que la premsa especialitzada en moda mai ha dedicat espais massa rellevants a les desfilades.

Des de la desaparició de Mikhailovitz, l'any 1994, *adlib* ha caigut en popularitat. El nivell dels famosos que vénen a presenciar les desfilades ha baixat considerablement, i el ressò mediàtic, també. Fins i tot, la Passarel·la Adlib dura ja només dos dies, quan inicialment portava el nom de Setmana de la Moda Adlib.

A més a més, les pugnes i rivalitats entre els dissenyadors se succeeixen invariablement any rere any. Aquesta edició no ha estat una excepció i un grup de cinc professionals ha dit que no tornarà a participar en l'esdeveniment si no es fa un control de qualitat. Segons aquests "dissidents", "hi deixen desfilat qualsevol que faci roba" i, a més a més, "tampoc és normal que hi hagi gent que cada any exhibeixi els mateixos models".

Aquestes crítiques han estat escoltades per la Conselleria Insular d'Indústria, i el seu titular, Diego Guasch, ha anunciat que en la propera edició serà el Consell qui seleccionarà els dissenyadors que participaran en la passarel·la. També es farà un distintiu identificador de la Moda d'Eivissa per evitar l'intrusisme en el sector.

Són algunes mesures amb les quals es vol garantir la continuïtat d'una activitat que s'ha demostrat capaç de ser, dins la seua modèstia, una de les poques alternatives econòmiques al turisme de l'illa d'Eivissa.

Joan Lluís Ferrer

PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

EL SETMANARI EL TEMPS CONVOCA EL IV PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

La dotació del premi serà de 3.333 euros. Els treballs, inèdits i escrits en català, hauran de presentar-se al setmanari EL TEMPS (Av. del Baró de Càrcer, 37, 1r, 1a, 46001 València) abans del 30 de setembre.

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS.

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament dels Premis Octubre que tindrà lloc a València el 30 d'octubre de 2004.

Per a més informació:

EL TEMPS

Av. Baró de Càrcer, 37, 1r, 1a
46001 València
Tel. 963 535 100 o Fax: 963 534 569
eltemps@eltemps.net
<http://www.eltemps.net>

